

Lesarabrøv

Har tú ikki ert sjálvur, ert tú hálvur

At viðurskiptini millum Danmark og Føroyar ongantíð verða tey somu aftur, sum fyrri 1992 ivast eingin føroyingur í. Her er full semja. At taka fulla avleiðingina tekur sína tíð fyrri ein part av fólkinum, men nú er rákið av álvara farið at venda og aftur vendist ikki, tað má hesin parturin av fólkinum royna at skilja, hóast Nietzsche segði: »Bert tey fæstu okkara havdirvi til tað, vit veruliga vita«.

Jú men, nú er bankakreppan av, vil onkur siga. Peningaliga er gjørt upp politiskt, men læran og royndirnar leggja eftir, tær hvørki sigla ella rógva vit undan.

Hvar var tryggin í ríkisfelagskapinum tá.

Og ikki minst hatursherferðin í fjølmíðlunum, og hon heldur ikki uppat, nú er alt snarað 180° aftur. Hvat høvdu danir sagt um teir

vóru viðfarnir soleiðis av Týsklandi.

Eitt er víst, at vóru grønlendingar viðfarnir sum vit, høvdu teir langt síðan stevnt dønum fyrri rasismu.

Eitt er bankakreppa, nakað heilt annað er, at múrarnir raplaðu í Berlin og kalda krigið tíoðaði burtur sum kavi um várið. Vit mugu skilja, at Mjorkadalur var ein í altjóða týðningi sera virðismikil stöð. Hon hevur enn týðning, men sjálvsagt ikki í sama mun, og eg havi borið tað fram fyrr, at vóru ikki berlinmúrarnir raplaðir var eingin kreppa í Føroyum.

Hetta hevur týðning fyrri sambandi Danmark-Føroyar í krónum og oyrum.

Nú høvdu vit at danska sjóverjan skuldi spara ein trylskipara, teir søgdu seg mangla skiparar og teir, sum vóru til taks, máttu brúkast í Grønlandi. »Trúgvu tí, ið trúgva vil«, men tað ljóðar.

Havi altíð hildið tað vera hættisligt at dúva upp á dansku sjóverjuna og tess tyrlu, tí teirra ørindir eru ikki okkara, loypir tíð av so sjálvandi. Og nú standa vit púra ófyrirreikaðir har.

Hesi tíðindini vóru ikki sodna, tá letur Hans Engell frætta frá sær, konservativur fólkatingslimur og fyrr. í so mongum. Tað hann sigur eru stór tíðindir. Danska verjan skal spara 100 mill. kr.

Hetta er aldrin hent áður, at ein konservativur fólkatingsmaður vil skerja verjuna.

Niðurlagið hjá teimum hevur altíð verið, at verjan var við skerdan lut.

Men hesin niðurskurður skuldi ikki vera í Danmark, men Grønlandi og Føroyum.

Mjorkadalur hevur enn týðning, men virði er minkað munandi, harvið eisini fjalda gjaldsvirði mótvegis

Føroyum.

Men nú verður vónandi skjótt gjørt upp millum Danmark-Føroyar, og tá má alt mjorkadalsmálið fram í fullt dagslýsi.

Ískoyti:

Í blaðnum hjá Neyðhjál Fólakirkjuni NØD fyrri august í ár eitur høvudsgreinin: »Eitt afrikanskt land við sjálvsáliti«, her stendur, at Eritrea hevur biðið Heimsfelagsskapin av Lutherskum Kirkjum um at reisa heim. Teir vilja líta á egna megi og mátt, siga teir.

Landið er 2,8 ferðir so stórt sum Danmark við 3,6 milliðnum menniskjum.

Aftaná 30 ára frælsisbardaga móti Etiopia, eru teir nú eitt frælst land, men á listanum fyrri heimsins fátakstu lond er tað nr. 5.

Steinbjørn B. Jacobsen
8.9.98

Fólkið hevur talað, kósin er greið

Fyrst gav lögtingsvalið rættiliga greiða ábending um, hvørja leið fólkið ynskti at ganga. Nú hevur so ein veljarakanning enn greiðari sagt frá vilja fólksins. Fólkið ynskir fullveldi. Har er einki sum helst at ivast í. Hvussu ofta hava vit ikki hoyrt politikarar taka til, at vit eru eitt demokratiskt land? Hesum eri eg bara ikki samdur í, men lat tað fara. Í øllum førum er sligið fast við fimmtummaseymum, at fólksins vilji er skipan av Føroyum sum fullveldi. Um nøkur ár, eitt nú fimm ella tíggu, verður so stóða tikið til stovnseting av lýðveldinum Føroyar. Hitt sosialistiska lýðveldið tykist ikki at vera í eygsjón fyrirlis. Men tað man fara at koma. Kapitalisman er ein vandamikil fornleivd, meðan sosialisman er framtíð heimsins.

tos, um slík tala ikki er grovasta undirmerking av fólkinum, so veit eg ikki. Tað var fólkið, ið talaði við valið 30. mai, og veljarakanningin var somuleiðis greiða tala fólksins, peikandi á fullveldi og avtøku av blokkinum. Báðir royndu teir við vilja at tosa um loysing í sambandi við fullveldi, og Edmund tosar um livifótin, sum fer niður í eina helvt. At tosa um, at fólkið ikki veit tað ella tað, er grov undirmerking av fólkinum. Føroyingar eru hvørki býttari ella ódugnaligari enn onnur fólk.

Ókristið sjónarmið
Henda undirmerking «hugsjón», at »vit hava ikki ráð o.s.fr.« merkir púra einfalt, at onnur skulu gjalda fyrri okkara vælferð. Í hesum fyrri danskir skattgjaldarar, arbeiðarar, pensjonistar, sum frammanundan eru undirgrýttir í skatti, skulu gjalda fyrri okkum. Vit rópa okkum eina kristna tjóð, men skifer hugsunarhættur er úr á annan ókristin.

Ein sera klókur føroyingur, sum nú fyrri fleiri árum síðani er farin undir grønu torvu, segði einaferð, at Javnaðarflokkur um allan heim altíð hava svikið tá á stöð. Politiska stöðin í Føroyum í dag tykist at prógva orð hansara. Tí júst nú ræður um at standa saman.

Arnbjørn R. Thomsen

Í hesum Óneyðugu Skiftistíðum

Visið í verki hvussu vit spara 4 mió. kr. um dagin!

At Tjóðveldisflokkurin slepti hvørkratakinum um eina ivasama fólkaatkvøðu, sum fór fram í 1946, er eitt stig á rættari leið.

Tað eru vit sum liva í 1998, sum mugu taka stöðu til okkara egna framtíð, heldur enn tey sum livdu í 1946.

Tað einasta rætta hjá einum Landsstýrismanni í sjálvstýrismálum at gera, er tí, eftir míni sannføring, at dagføra heimastýrslógina fyrri tey brek sum henda skipan millum londini natturliga hevur eftir 50 ára slit.

Tí skipanin sjálf man teljast millum tær frægu.

Fullveldisætlanin/Loysingin

Istaðinfyrri at dagføra verandi skipan, hevur henda samgonga sett sær fyrri, at fara inn í beinleiðis samráðingar við dansku stjórnina

um at skipa Føroyar sum eitt fullveldi, uttan at hava annað enn eina ivasama veljarakanning aftanfyrri seg, krydraða við føroyskum nýggjorðum, sum veljarin ikki rættiliga skilir innihaldið av.

Eina veljarakanning sum visir, at 55% av teimum spurdu vilja hava fullveldi, meðan valið til lögtingið visir, at minst 70% av føroya fólki ikki vil hava hetta fullveldi/loysing.

Óneyðugt við skiftistíð

Høvuðslykilin í hesi avtalu skal eftir ætlanini byggja á, at Føroyar fáa eitt skotbrá uppá eini 20 ár, har vit framvegis fáa figgarligan styrk úr Danmark, meðan samfelagið verður umskipa og tilganga hesi minkandi peninga.

Og her koma vit til tað sum eftir míni sannføring er tað mest ábyrgdarleysa av øllum.

Eins og Tjóðveldisflokk-

urin í dag víðurkennir, at tað ikki ber til at brúka eina ivasama fólkaatkvøðu í 1946 sum grundarlag fyrri eini avgerð í 1998, líka so ivasamt og ábyrgdarleyst er tað, at samráða seg fram til eitt úrslit við dansku stjórnina í 1999 at atkvøða um nú, sum okkara eftirkomarar møguliga - ella møguliga ikki - skulu kenna sviðan av í ár 2018, tá tey flestu sum eru arbeiðsfør í dag, og skulu taka stöðu til álvars-málið, hava lagt áramnar inn.

Sparið istaðin 4 mió. um dagin

At fara til dansku stjórnina at samráðast um fullveldi/loysing, er tað sama sum at renna undan ábyrgd. Biðja vit um fullveldi/loysing, so fáa vit tað við brestin. Tað veit hvør føroyingur í dag. Her er onki ivamál.

Vil Landsstýri og sitandi samgonga hava fullveldi/loysing, so eiga tit at fara erliga til verka, og visa ábyrgd. Byrjið við at um-

skipa samfelagið her og nú, heima hjá okkum sjálvum. Tit hava allar heimildir, og fullu ábyrgdina. Hetta kann gerast við at seta ein part av ríkisstuðlinum inn á konto, so hann at enda er óneyðugur.

Figgarligi styrkurin úr Danmark er her. Tað er ikki neyðugt at biðja um at fáa hann longdan. Og tit kunnu fáa tað skiftistíð sum tit vilja hava.

Verður fullveldi/loysingin skipa eftir hesum leisti, so kann føroya fólk opið og erliga taka stöðu til spurningin um fullveldi/loysing, tí tað merkja tey á sínum egna kroppi, hvat ein slík avgerð inniber.

Allar aðrar loysnir, eru eftir míni bestu sannføring, ein roynd at renna undan ábyrgd, og kroysta loysnir niðuryvir høvdið á veljaranum ígjøgnum óneyðugar samráðingar við dansku stjórnina.

Jákup Fróði Djurhuus

KFUM í Havn 60 ár

Í ár hevur KFUM-felagið í Havn 60 ár á baki. Síðani KFUM varð stovnað 16. september 1938, hevur virksni felagsins havt sera stóran týðning fyrri Havnina.

Vit halda, at KFUM hevur havt stóran týðning – serliga fyrri børn og ung. Hvør minnist ikki dreingjafundirnar hjá Álvhegg ella almennu kjakfundirnar. Eisini hava gjøgnum árin verið fleiri onnur kristilg tiltøk, sum hava verið til gleði fyrri fólk í Havn og av bygd.

Enn í dag er KFUM virkið Vit hava fleiri reglulig tiltøk, serliga fyrri børn og ung, men eisini fyrri aðrar aldursbólkar. Vit kunnu gleðast um, at nógv børn og ung koma í KFUM og KFUK.

Eisini í framtíðini fara vit at leggja stóra orku í barna- og ungdomsarbeiði, og gerast enn sjónligari í býnum, tí Havnin hevur brúk fyrri KFUM.

Í sambandi við at KFUM fyrrir 60 ár, so vilja vit bjóða tykkum til móttøku í hølum felagsins sjálvan føðingardagin mikudagin 16. sept. 1998 millum kl. 16.00 og 18.00.

Á móttøkuni bjóða vit ein kaffimunn og høvi verður at siggja hølini og at tosa við okkum, sum hava okkara dagligu gongd her.

Tað er figgarliga tungt at reka eitt felag sum okkara, og tí vilja vit eisini á móttøkuni geva tykkum móguleikan til at geva eina gávu til felag okkara.

Kávalótir

»Nu skal vi tage hul på fremtiden.« »Vi skal se fremad.« »Jeg vil ikke blande mig i, hvad i skal gøre, det skal i selv afgøre, men jeg vil gerne give et råd.« o.s.fr.

Vakrir setningar, men teir minna ov nógv um reklamu fyrri vaskipulvur.

Hvat er tað fyrri ein framtíð, vit skulu »tage hul på«.

Ivast nakar í, at tað er ein framtíð við óbroyttum ríkisfelagsskapi?

Fólk hava undrast eitt sindur á, hví forsætisráðharrin kom til Føroyar. Sjálvandi var hann

eitt legg úti í Tinganesi, men nú er tað so sólaðlært fyrri øll, at grindini hjá forsætisráðharranum vóru eittans tað at fáa fólkatingsumboðið hjá Javnaðarflokkinum í Føroyum at koma aftur í ta dansku javnaðarrettina.

Teir hava hesa einu stemmuna so harðliga fyrri neyðini.

»Torir tú at keypa ein brúktan bil frá hesum manninum«, stóð í síni tíð niðri undir myndini av Nixon. Kom at hugsu um hetta, nú eg hoyrði forsætisráðharran, hóast teir ikki eru samanberuligur annars.

Triggir teir størstu flokkarnir hava nú eina tíð fingið sær fyrri, at teir ikki fáa havt ein landsfund uttan at hav hjálfrá danskum politikkarum.

Er hetta ikki í so neyðarslig.

Umboðið hjá Fólkaflakkinum á Fólkatíngi sigur seg vera í parti við teimum konservativu, teimum frælslyntu og kennir tað næstan sum heilaga skyldu at berjast móti sosialismuni.

Orsaka eg sigi tað beint út, hetta er tað reina orðaskvaldur. Tað er ikki tann stóri mun-

urin á konservativum og sosialistiskum politikki í Danmark nú.

Og hvat fyrri politikk danir vilja hava, mugu teir sjálvir um. Tað skuldi verið so sjálvsagt.

At sita í Fólkatínginum gevur væl av peningi av sær pluss alt annað, og tú færst alt hetta fyrri lítið og lætt, serliga um tú ert føroyskt umboð.

Tær beru kávalótir og einki annað.

Steinbjørn B. Jacobsen
14.9.98